Cyflwynwyd yr ymateb hwn i ymchwiliad y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg i egwyddorion cyffredinol y Bil Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru)

This response was submitted to the Children, Young People and Education Committee inquiry into the general principles of the Tertiary Education and Research (Wales) Bill

TER 13
Ymateb gan: Cyngor y Gweithlu Addysg
Response from: Education Workforce Council

Bil Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru)

Diolch i chi am eich ebost dyddiedig 5 Tachwedd 2021 yn gofyn am safbwyntiau parthed egwyddorion cyffredinol Bil Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru).

Cyngor y Gweithlu Addysg (CGA) yw'r corff rheoleiddio proffesiynol ar gyfer y gweithlu addysg yng Nghymru, ac mae'n cynnwys athrawon a staff cymorth dysgu mewn ysgolion a lleoliadau addysg bellach (AB), gweithwyr proffesiynol dysgu seiliedig ar waith a gweithwyr ieuenctid / gweithwyr cymorth ieuenctid. O dan Ddeddf Addysg (Cymru) 2014, prif nodau a swyddogaethau'r Cyngor yw i wneud y canlynol:

- Cyfrannu at wella safonau addysgu ac ansawdd dysgu yng Nghymru
- Cynnal a gwella safonau ymddygiad proffesiynol ymysg athrawon ac eraill sy'n cynorthwyo addysgu a dysgu yng Nghymru
- Diogelu buddiannau dysgwyr, rhieni a'r cyhoedd a chynnal ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd yn y gweithlu addysg

Mae'r Cyngor yn cyfyngu ei sylwadau i faterion sydd o fewn ei gylch gwaith statudol ac yn hyn o beth mae ganddo nifer fach o bwyntiau y mae'n gwahodd y Pwyllgor i'w hystyried.

<u>Cofrestru a rheoleiddio proffesiynol</u>

Fel y rheoleiddiwr annibynnol ar gyfer y gweithlu addysg yng Nghymru, mae'n ddiddorol i CGA nodi bod y 'Gweithlu Addysg Drydyddol' y cyfeirir ato yn y Bil yn cynnwys athrawon a staff cymorth addysg bellach (AB) ac addysg uwch (AU). Fodd bynnag, mae'n nodedig nad oes gofyn i'r sawl sy'n addysgu mewn lleoliadau AB gofrestru gyda'r Cyngor, er bod gofyn i athrawon AB, staff cymorth dysgu AB ac ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith gofrestru. Mae'r CGA yn gwahodd y Pwyllgor i ystyried yr anghysondeb hwn.

Mae'r Cyngor yn nodi mai rôl allweddol i'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil (y Comisiwn), yn Rhan 1 o'r Bil, yw "sicrhau bod aelodau'r gweithlu addysg drydyddol yn gallu darparu addysg drydyddol o ansawdd uchel”. Dymuna'r Cyngor amlygu manteision cofrestru a rheoleiddio athrawon AB, staff cymorth dysgu AB ac Ymarferwyr DSW. Mae’r rhain yn cynnwys helpu i wella safonau addysgu ac ansawdd dysgu yng Nghymru, diogelu buddiannau dysgwyr, rhieni a'r cyhoedd a helpu i gynnal ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd yn y gweithlu addysg. Credwn y gallai ymestyn y gofyniad i gofrestru gyda CGA i gynnwys y sawl sy'n addysgu mewn lleoliadau AU helpu

9fed Llawr
Tŷ Eastgate
35-43 Ffordd Casnewydd
Caerdydd
CF24 0AB

Ffôn: 029 20460099
Ffacs: 029 20475850

Cyngor y Gweithlu Addysg
Education Workforce Council

9th Floor
Eastgate House
35-43 Newport Road
Cardiff
CF24 0AB

Tel: 029 20460099
Fax: 029 20475850

ymdrechion i wella ansawdd addysgu a dysgu a chyfrannu at wella profiadau myfyrwyr mewn prifysgolion yng Nghymru.

Statws y Cyngor

Mae'r Cyngor yn nodi bod CGA wedi'i gynnwys ochr yn ochr ag Estyn ar restr o 'gyrff cyhoeddus' sy'n rhan o'r Memorandwm Esboniadol. Fodd bynnag, tra bod Estyn yn derbyn ei holl gyllid gan Lywodraeth Cymru, caiff y Cyngor ei gyllido drwy ffioedd gan ymarferwyr addysg cofrestredig (er ein bod ni'n derbyn elfen o gyllid grant gan Lywodraeth Cymru yn gyfnewid am ymgymryd â gweithgareddau penodol ar ei rhan). Mae statws CGA felly'n wahanol i statws Estyn a hoffem dynnu hyn at sylw'r Pwyllgor.

Achredu rhaglenni addysg gychwynnol athrawon (AGA)

Mae'n braf gan y Cyngor nodi bod y rôl mae'n ei chwarae wrth achredu (a monitro cydymffurfiaeth) rhaglenni addysg gychwynnol athrawon (AGA) yng Nghymru yn cael ei chydnabod yn y Memorandwm Esboniadol a'i bod yn cael ei nodi'n benodol (ym mharagraff 3.241) mai dim ond rhaglenni AGA a gaiff eu hachredu gan CGA fydd yn gymwys i dderbyn cyllid gan y Comisiwn.

Fodd bynnag, dymuna'r Cyngor wahodd y Pwyllgor i ystyried mater pellach na eir i'r afael ag ef yn y Bil, sef darpariaeth rhaglenni AGA ar gyfer y sawl sy'n addysgu yn y sector Ôl-16. Mae'r Cyngor wedi nodi adroddiad thematig Estyn a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2021 ar 'Addysg gychwynnol athrawon yn y sectorau addysg a hyfforddiant ôl-orfodol'. Mae'r adroddiad yn ystyried cymwysterau AGA presennol yng Nghymru, yn nodi nifer o themâu allweddol ac yn cynnig argymhellion, gan gynnwys galw am adolygiad strwythuredig o ddarpariaeth AGA AHO. Mae'r Cyngor yn cytuno gyda'r argymhellion a nodir yn yr adroddiad hwn a gwahoddwn y Pwyllgor i ystyried manteision dyfarnu achrediad CGA i raglenni AHO diwygiedig.

Safonau proffesiynol

Mae'r Cyngor yn nodi bod cyfrifoldebau cyffredinol y Comisiwn, fel y nodwyd ym mharagraff 5(2) o'r Bil, yn cynnwys 'gofynion rhesymol aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol am ddatblygiad proffesiynol parhaus'. Mae'r Memorandwm Esboniadol hefyd yn nodi y byddai "creu'r Comisiwn yn cynnig cyfle i alinio safonau proffesiynol a chymwysterau i ymarfer (addysgu ar lefel addysg drydyddol) ar draws y ddarpariaeth Ôl-16". Dylai'r Pwyllgor nodi bod gan CGA gylch gwaith eisoes, fel y nodir mewn deddfwriaeth, ar gyfer safonau addysgu yn y sectorau AB a DSW. Byddem felly'n gwahodd y Pwyllgor i ystyried y rhesymeg dros unrhyw ddatganoli cyfrifoldeb dros safonau i'r Comisiwn (sydd yn ôl pob golwg yn gorff cyllido / sicrhau ansawdd). Mae'r Cyngor hefyd yn nodi nad oes unrhyw gyfeiriad tebyg at unrhyw rôl o'r fath i'r Comisiwn mewn perthynas â safonau proffesiynol ar gyfer gweithwyr proffesiynol AU.

Dymunwn amlygu hefyd, i'r Pwyllgor, ein safbwynt hirsefydlog y dylai safonau proffesiynol gael eu datblygu a'u 'perchnogi' gan y corff proffesiynol perthnasol (sef CGA, yn achos y sectorau AB a DSW). Mae hyn yn unol ag arfer cyffredin mewn llawer o awdurdodaethau a phroffesiynau eraill

9fed Llawr
Tŷ Eastgate
35-43 Ffordd Casnewydd
Caerdydd
CF24 0AB

Ffôn: 029 20460099
Ffacs: 029 20475850

Cyngor y Gweithlu Addysg
Education Workforce Council

9th Floor
Eastgate House
35-43 Newport Road
Cardiff
CF24 0AB

Tel: 029 20460099
Fax: 029 20475850

(gan gynnwys y sector gofal cymdeithasol yng Nghymru, lle mae'r safonau proffesiynol yn cael eu perchnogi gan Ofal Cymdeithasol Cymru (Cyngor Gofal Cymru gynt)).

Meysydd eraill lle dymuna CGA gael eglurhad pellach

Mae nifer o feysydd eraill yn y Bil y byddai'n fanteisiol i'r Cyngor gael eglurhad yn eu cylch a gwahoddwn y Pwyllgor i ystyried y rhain:

- Dealltwriaeth y Cyngor yw bod dysgu seiliedig ar waith yn cael ei ddiffinio fel prentisiaethau yn unig yn y Bil. Mae hyn yn golygu bod rhychwant presennol DSW (sef cyflogadwyedd) wedi'i hepgor. Cred y Cyngor y dylai'r Bil nodi'n gliriach yr hyn sydd yng nghwmpas neu y tu allan i gwmpas cyfrifoldebau'r corff newydd, er mwyn sicrhau bod eglurder yn y sector.

- Nodwn fod y Bil yn nodi pwerau sylweddol i'r Comisiwn resymoli darpariaeth chweched dosbarth ar draws Cymru. Canlyniad posibl hyn yw y bydd dileu chweched dosbarthiadau o reolaeth awdurdodau lleol a'u cynnwys mewn corff mawr yn dileu atebolrwydd lleol am yr elfen unigryw hon o'n darpariaeth addysg.

- Dymuna'r Pwyllgor amlygu wrth y Pwyllgor hefyd bwysigrwydd sicrhau bod y Comisiwn yn gweithio mewn partneriaeth gymdeithasol â'r holl randdeiliaid sy'n gysylltiedig â'r sector addysg drydyddol yng Nghymru, gan gynnwys SAU, SAB, darparwyr DSW, ymarferwyr, undebau llafur a CGA, er mwyn cyflawni ei amcanion.

Gobeithio bod yr wybodaeth hon o gymorth. Mae croeso i chi gysylltu â mi os gallaf gynorthwyo ymhellach.

Yn gywir iawn

Hayden Llewellyn
Prif Weithredwr